

panorama

inforegio

36

Žiema 2010–2011

Pažangus, tvarus ir integracinis augimas

Penktoji ekonominės, socialinės ir teritorinės
sanglaudos ataskaita

REDAKCIJOS SKILTIS

3

APŽVALGA

4-13

Sanglaudos politika remia strategiją „Europa 2020“

14-15

INTERVIU

Johannes Hahn, Europos Komisijos narys, atsakingas už regioninę politiką

16-17

PLĖTRA VISIEMS

Sanglaudos politika investuoja visuose regionuose

18-19

MAŽIAU PALANKIOJE PADĖTYJE ESANTYS REGIONAI

Ekonominės pusiausvyros puoselėjimas

20-21

KITOKS VALDYMAS

Sanglaudos politika arčiau europiečių

22-23

BVP IR KITI RODIKLIAI

Kaip įvertinti pažangą?

24-25

SANGLAUDOS POLITIKOS POVEIKIS

Svarūs teigiamų rezultatų įrodymai

26-27

ŽVILGSNIS IŠ ŠALIES

Preben Gregersen – Danijos struktūrinių fondų stebėsenos komiteto pirmininkas
Philip McCann – Europos Komisijos nario, atsakingo už regionų politiką, specialusis patarėjas

28

ATASKAITOS RENGIMAS

Penktosios sanglaudos ataskaitos sudarymas

29

TOLESNI VEIKSMAI

Viešoji konsultacija dėl Penktosios sanglaudos ataskaitos

30

UŽKULISIUOSE

Pasitikrinkite žinias sanglaudos viktorinoje

31

DIENORAŠČIO DATOS

32

BŪKITE IŠGIRTI

Penktoji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita atskleidžia išskirtinę Europos regioninės plėtros perspektyvą. Joje apibrėžiama mūsų padėtis bendrų tikslų atžvilgiu ir pateikiama tvirtas, platus analitinis pagrindas sanglaudos politikai, kuri bus vykdoma po 2013 m.

Pirmoji sanglaudos ataskaita buvo paskelbta 1996 m. ir nuo tada ji rodė augantį visų Europos strategijų politinį aktualumą ir stiprėjančius ryšius. Ši penktoji ataskaita pabrėžia esminį regionų vaidmenį strategijoje „Europa 2020“ ir nustato rimtus, bet įveikiamus iššūkius, su kuriais susiduria Europa.

Ši ataskaita pagrįsta daugelio žmonių darbu, tarp jų Stiglitzo-Seno-Fitoussi'o ataskaita ir Komisijos komunikatu „BVP ir kiti rodikliai pažangai kintančiame pasaulyje vertinti“. Dėl to į ją įtraukti nauji ir geresni pažangos vertinimo būdai, tarp jų ir tie, kurie dar niekada nebuvo atvaizduoti regioniniu lygmeniu. Tai nauji regioninio konkurencingumo indeksai, taip pat sveikatos, gerovės, skurdo ir klimato kaitos vertinimo vienetai.

Siekiant pabrėžti Europos Sąjungos teritorinę įvairovę ir erdvinius plėtros aspektus, šioje sanglaudos ataskaitoje pirmą kartą yra daugiau nei šimtas žemėlapių. Tai – reikšminga pažanga analizuojant Europos regionus. Be to, dabar visus duomenis, pagal kuriuos sudaryti šie žemėlapiai, galima atsisiųsti vienu pelės klavišo spragtelėjimu.

Šia ataskaita rengiame dirvą veiksmingesnei sanglaudos politikai. Ataskaitoje naudojami įvairūs rodikliai padės regionams ir šalims narėms susitelkti į svarbiausius prioritetus rengiant naujas programas.

Malonaus skaitymo!

Dirk Ahner

*Europos Komisijos generalinis direktorius
Regioninės politikos generalinis direktoratas*

SANGLAUDOS POLITIKA REMIA STRATEGIJĄ „EUROPA 2020“

Paskelbus strategiją „Europa 2020“, ES įgijo ilgalaikę socialinės rinkos ekonomikos viziją. 2010 m. birželį patvirtintos strategijos tikslas yra padėti Europai per artimiausią dešimtmetį sėkmingai įveikti ekonominę krizę ir užtikrinti, kad šalys narės eitų tvaraus ekonomikos augimo keliu gerovės ir socialinės pažangos link.

Svarbiausias vaidmuo teks sanglaudos politikai, nes ji reikšmingai prisidės prie visų trijų strategijos prioritetų – pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo.

2008 m. prasidėjusi neturinti precedento pasaulinė ekonomikos krizė nubraukė daugelį pastarojo dešimtmečio ES pasiekimų ir sukėlė rimtų pasekmių užimtumui bei ekonomikos augimui. Į kolektyvinius veiksmus ES lygmeniu sutelkta strategija „Europa 2020“ yra pagrįsta trimis vienas kitą stiprinančiais prioritetais.

Strategija „Europa 2020“: trys prioritetai

Pažangus augimas – tai žiniomis ir naujovėmis pagrįstas ekonomikos plėtojimas.

Integracinis augimas puoselėja aukštą užimtumo lygį ir užtikrina socialinę bei teritorinę sanglaudą.

Tvarus augimas skatina veiksmingiau naudojančią išteklius, ekologiškesnę ir konkurencingesnę ekonomiką.

Augimo tikslai

Šioje strategijoje apibrėžti penki svarbiausi tikslai, kuriuos šalys narės turi pritaikyti nacionaliniu lygmeniu pagal esamą savo padėtį. Šiais tikslais siekiama, kad iki 2020 m.:

Penki svarbiausi tikslai:

- 20–64 metų amžiaus moterų ir vyrų užimtumas išaugtų iki 75 %.
- Viešosios ir privačios investicijos į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą padidėtų iki 3 % ES BVP.
- Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20 % lyginant su 1990 m. lygmeniu, atsinaujinančios energijos dalis turėtų išaugti iki 20 %, o energijos vartojimo efektyvumas turėtų padidėti 20 %.
- Nebaigusių mokyklos asmenų turėtų sumažėti iki mažiau nei 10 %. 30–34 metų amžiaus žmonių su aukštuoju ar lygiareikišmiu išsilavinimu dalis turėtų padidėti bent iki 40 %.
- Penktasis, paskutinis, tikslas yra išvaduoti bent 20 milijonų žmonių nuo skurdo ir atskirties pavojaus.

Norint pasiekti šiuos tikslus, reikės imtis suderintų veiksmų Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Pavyzdžiui, bendradarbiaudamos su regioniniais ir vietos veikėjais, šalys narės vykdys nacionalines reformų programas, kuriose apibrėžiama, kaip pasiekti strategijos „Europa 2020“ prioritetus ir tikslus. Europos Komisija taip pat remia šiuos prioritetus ir tikslus septyniomis pagrindinėmis iniciatyvomis, kurios bus patvirtintos iki 2011 m. pavasario.

Belgijos mieste Antverpene imigrantai aprūpinami darbu telecentruose

Strategija „Europa 2020“: septynios svarbiausios iniciatyvos

- Inovacijų sąjunga: mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir naujovių politikos sutelkimas į pagrindines problemas, mažinant mokslo ir rinkos atotrūkį ir siekiant paversti išradimus produktais.
- Judus jaunimas: Europos aukštojo mokslo sistemos kokybės ir tarptautinio patrauklumo didinimas skatinant studentų ir jaunų profesionalų judumą.
- Europos skaitmeninė darbotvarkė: itin sparčiu internetu grįstos skaitmeninės bendrosios rinkos teikiama tvari ekonominė ir socialinė nauda.
- Efektyviai išteklius naudojanti Europa: veiksmingiau naudojančios išteklius ir mažiau anglies išmetančios ekonomikos skatinimas.
- Europos pramonės politika: pagalba ES pramonei išsaugoti konkurencingumą pokriziniame pasaulyje, skatinant verslumą ir plėtojant naujus gebėjimus.
- Naujų gebėjimų ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė: sąlygų darbo rinkoms modernizuoti sudarymas taip didinant užimtumo lygį ir užtikrinant socialinių modelių tvarumą.
- Europos kovos su skurdu platforma: ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos užtikrinimas padedant skurstantiesiems ir socialiai atskirtiesiems ir padedant jiems aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Abipusė nauda: sanglaudos politika ir strategija „Europa 2020“

Akivaizdu, kad sanglaudos politikai, įskaitant dabartinę 2007–2013 m. programą, labai naudingos įvairios finansinės priemonės, kuriomis siekiama bendrų ES politikos tikslų, kaip antai strategija „Europa 2020“. Turint omenyje, kad ši strategija turi aiškius bendrus prioritetus ir aiškią sistemą finansavimo prioritetams nustatyti, Penktoji sanglaudos ataskaita pabrėžia, kad nemažiau svarbūs ir sanglaudos politikos prioritetai skatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Šie prioritetai turėtų būti sutelkti į naujų įmonių rėmimą, naujovių diegimą, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, mūsų aplinkos kokybės gerinimą, universitetų modernizavimą, energijos taupymą, energijos, transporto ir telekomunikacijų tinklų plėtrą atsižvelgiant į bendrus ES interesus, investicijas į mokslinių tyrimų infrastruktūrą, žmogiškojo kapitalo plėtrą ir aktyvią integraciją, padėsiančią kovoti su skurdu.

Akivaizdus sanglaudos politikos ir strategijos „Europa 2020“ ryšys suteikia realią galimybę ir toliau padėti mažiau išsivysčiusiems ES regionams pasivyti kitus. Jis taip pat gali sudaryti sąlygas išplėtoti sanglaudos politiką į reikšmingą visos ES ekonomikos augimo variklį.

Moksleiviai žaidžia žaidimą apie ES geografiją

Pažangus augimas

Jau dabartiniu laikotarpiu (2007–2013 m.) sanglaudos politika reikšmingai prisideda prie visų strategijos „Europa 2020“ prioritetų – pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Pavyzdžiui, kalbant apie pažangų augimą, įmonėms ir naujovėms remti (daugelyje regionų tai – didžiausia investicijų sritis) skiriama maždaug 80 milijardų eurų. Tai 100 % daugiau nei ankstesniu laikotarpiu (2000–2006 m.) Šios lėšos apima tiesioginę finansinę paramą investicijoms į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, taip pat vis dažniau teikiama ne finansinė pagalba kuriant tinklus ir naujovių diegimo sistemas, siūlant verslo konsultacijas ir steigiant inkubatorius. Taip pat taikoma vis daugiau ne dotacijomis grįstų finansinių priemonių, kaip antai rizikos kapitalas ir paskolos, kurios padeda spręsti įvairias problemas, pavyzdžiui, gerina MVĮ prieigą prie kapitalo, taip pat mažina išlaidas ir kuria ilgalaikes tvarias finansavimo formas. Įvertinus 2000–2006 m. laikotarpį, išaiškėjo keli įdomūs faktai apie sanglaudos politikos poveikį pažangiam augimui. Kai kuriais vertinimais, paramą gavę projektai sukūrė mažiausiai milijoną darbo vietų, maždaug 230 000 įmonių (daugiausiai MVĮ) gavo tiesioginę finansinę paramą ir maždaug 1,7 milijono bendrovių (taip pat daugiausiai MVĮ) pasinaudojo konsultacijomis, profesionalia patirtimi ir parama ryšiams užmegzti.

2000–2006 m. laikotarpis taip pat parodė, kad dauguma regionų sėkmingai investavo į ateitį, sutelkdami pastangas į naujovių diegimą, MVĮ pajėgumą įsisavinti naujas technologijas, puoselėdami grupes, internacionalizaciją ir naujų darbo vietų kūrimą. Reikšmingas ir Europos socialinio fondo indėlis, nes 2000–2006 m. laikotarpiu jis skyrė maždaug 75 % savo išteklių aktyviai darbo rinkos politikai, prisitaikymui, mokymuisi visą gyvenimą ir informacinei visuomenei. Rezultatai akivaizdūs jau dabartiniu programavimo laikotarpiu: nepaisant pasaulinės ekonomikos krizės, šalys narės pranešė iki 2009 m. pabaigos sukūrusios per 25 000 darbo vietų.

Neseniai atliktas sanglaudos politikos 2007–2013 m. rezultatų tyrimas parodė, kad sanglaudos politika reikšmingai prisideda prie mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros politikos visoje ES ne tik finansiniu aspektu (kuris yra reikšmingas), bet ir skatindama nuoseklesnių strategijų kūrimą regioniniu lygmeniu, kuriose atsižvelgiama į vietos ypatumus ir įmonių poreikius.

Kelias konkurencingesnės automobilių pramonės link

Flamandų vyriausybės ir Europos regioninės plėtros fondo remiamas konkurencijos centras „Flanders’ DRIVE“ skatina naujovių diegimą ir automobilių pramonės įmonių bendradarbiavimą. Jis inicijuoja, vadovauja ir atlieka kompetencijos bei žinių partnerio vaidmenį šiai pramonės šakai skirtuose ir su ja įgyvendinamuose projektuose pagal jos poreikius.

VLOC (Vlaams Luchtvaartopleidingscentrum) – Flandrijos aviacijos pramonės žinių, gebėjimų ir švietimo centras

Su Europos regioninės plėtros fondo pagalba pastaraisiais metais išaugo ir inovacijų politikos regioninis matmuo. Labiau išsivysčiusios šalys narės išleidžia daugiau lėšų naujovių diegimui ir naudojami reikšmingu daugialypių poveikiu privačioms investicijoms, o konvergencijos regionai dar tik kuria tinkamas bendras sąlygas inovacijoms – stiprina institucinį pajėgumą ir plėtoja žmogiškuosius išteklius. Šiuo atžvilgiu sanglaudos politika atlieka svarbiausią vaidmenį.

Paskata išradėjų bendradarbiavimui

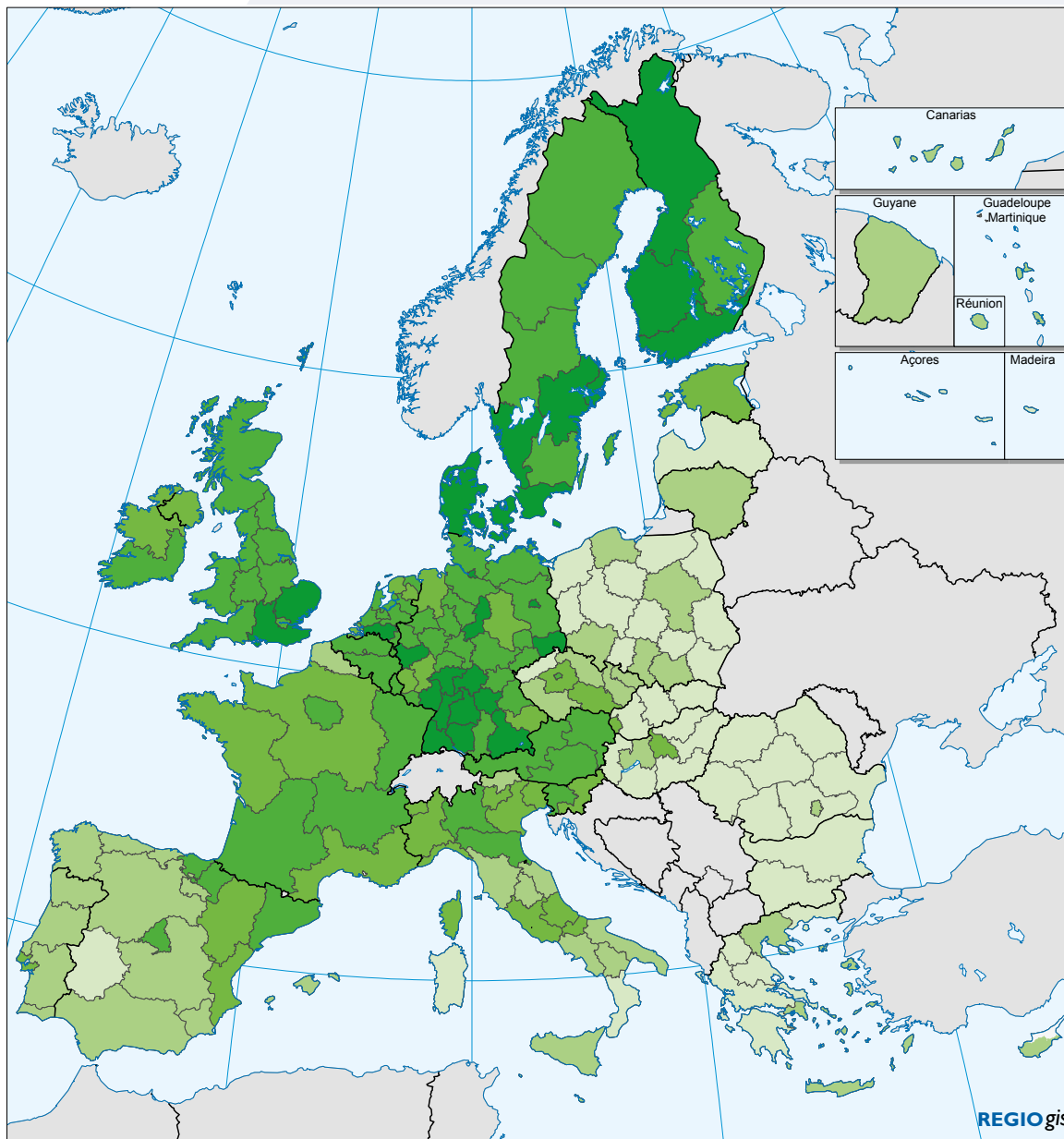
Įgyvendinant Europos regioninės plėtros fondo remiamą Naujovių talonų dotacijų programą, Estijoje vykdoma maždaug 150 inovacijų projektų. 2010 m. vasarį pradėta mažoms įmonėms skirta programa suteikia joms galimybę už „Enterprise Estonia“ naujovių talonus įsigyti iš Estijos mokslinių tyrimų institutų naujų idėjų įgyvendinimo paslaugas. Dauguma projektų yra susiję su energijos vartojimo efektyvumu ir ekologiškėmis iniciatyvomis, tarp jų pasyviais namais ir atliekų kompostavimu.

Pažangios pakuotės

2005 m. su Europos regioninės plėtros fondo parama Čekijoje buvo įkurta savanoriška asociacija „Omnipack Cluster“, ir šiandien daugiau nei 20 šalies pakavimo įmonių dalijasi žiniomis ir patirtimi. Glaudžiai bendradarbiaujant buvo sukurti ir į prekybą pateko didesnės pridėtinės vertės naujoviški produktai, kurie atnešė naudos tiek pačiai valstybei, tiek visai Centrinei bei Rytų Europai.

Regionų inovacijų veiksmingumo rodikliai, 2006 m.

Regionų inovacijų veiksmingumo rodikliai, 2006 m.

- Žemas inovacijų veiksmingumas
- Vidutinis-žemas inovacijų veiksmingumas
- Vidutinis inovacijų veiksmingumas
- Vidutinis-aukštas inovacijų veiksmingumas
- Aukštas inovacijų veiksmingumas

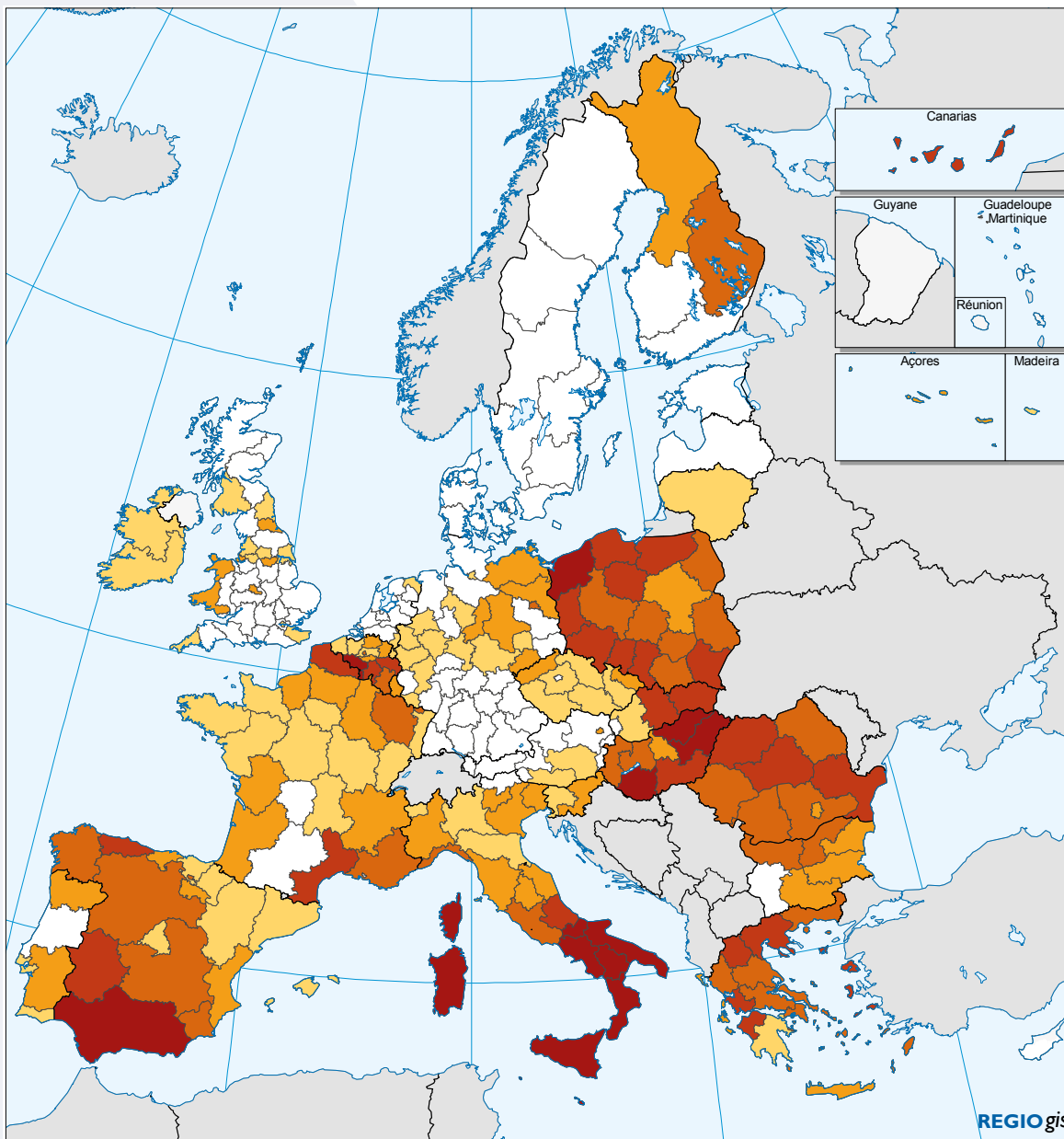
Šaltinis: Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas, MERIT

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

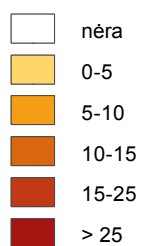
BVP augimas didinant užimtumą iki 75 %

Vienam asmeniui tenkančio BVP pokytis procentais, 2007 m.

Galimas vienam asmeniui tenkančio BVP augimas didinant užimtumą, 20–64, iki 75 %, 2007 m.

Procentinis pokytis

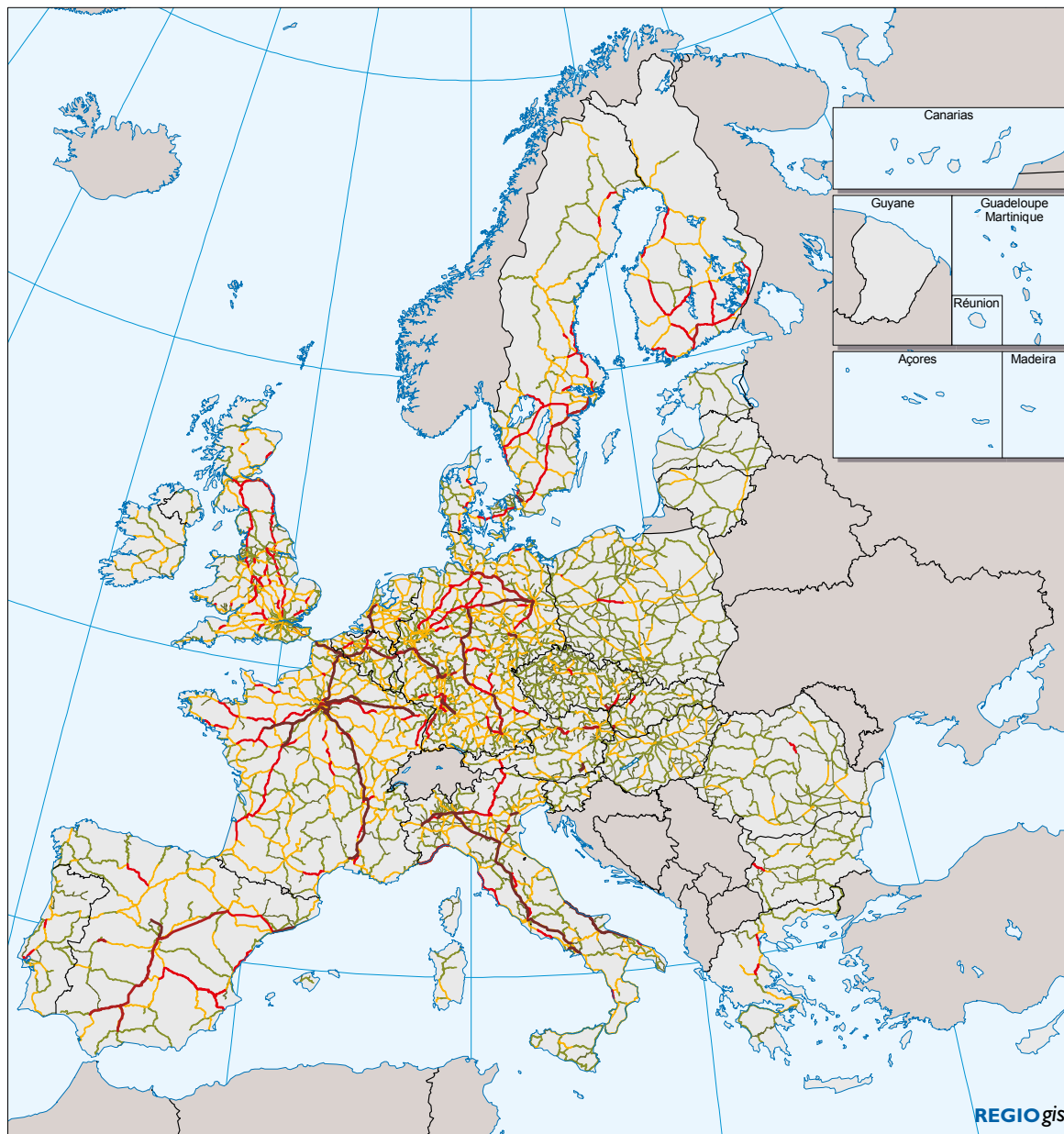
ES-27 = 6

Šaltinis: Eurostat, Regioninės politikos generalinis direktoratas

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Greitaeigis geležinkelis

Didžiausias greitis geležinkelių atkarpose pagal tvarkaraščius, 2010 m.

km/h

- <= 50
- 51-80
- 81-120
- 121-160
- 161-200
- 201-320

Kadangi kai kuriuose geležinkelio atkarpose gali būti teikiamos įvairios geležinkelio paslaugos įvairiais greičiais, pateikti duomenys rodo sparčiausios geležinkelio paslaugos vidutinį greitį. Išskirtinai kroviniams gabenti skirtos geležinkelių atkarpos nepavaizduotos.

Šaltinis:
RRG GIS duomenų bazė, geležinkelių transporto bendrovių tvarkaraščiai

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Tvarus augimas

Dar iki tol, kai klimato kaita tapo vienu iš svarbiausių ES tikslų, sanglaudos politika ėmėsi veiksmų įmonių energijos vartojimo efektyvumui didinti ir pradėjo kurti atsinaujinančios energijos gamybos infrastruktūrą Europoje. Dabartiniu laikotarpiu į pusės visų šalių narių programas yra įtraukti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo rodikliai. Austrija, Vokietija, Prancūzija ir Italija jau pranešė sumažinusios išmetamų dujų kiekį daugiau nei 27 000 kilotonų ekvivalentų.

Tvarus augimas taip pat apima komunikacijos gerinimą ir alternatyvių tvaraus transporto formų kūrimą. 2000–2006 m. sanglaudos politika investavo į transportą daugiau nei 50 milijonų eurų, o viso 2007–2013 m. programavimo laikotarpio investicijos ES-12 šalyse išaugo iki 75 milijonų eurų. Dauguma šių išteklių buvo išleisti konvergencijos regionuose.

Graikijoje, Airijoje, Portugalijoje ir Ispanijoje greitkelių tinklo tankis išaugo nuo maždaug 90 % ES-15 vidurkio 2000 m. iki 111 % 2006 m. – šiame vijimosi procese finansavimas atliko reikšmingą vaidmenį. Beveik 60 % esamo ir naujo greitkelių tinklo ES-12 šalyse bendrai finansavo sanglaudos fondas ir Europos regioninės plėtros fondas. Keli skirtingi vertinimai taip pat rodo, kad investicijos į miestų transportą padėjo sumažinti taršą ir spūstis. Tai labai svarbūs tvaraus augimo tikslai.

Geležinkelių tinklą reikšmingai pagerino ir sanglaudos politikos dalinai finansuojamos investicijos, 2000–2006 m. skirtos 7 260 km geležinkelių linijų statybai ir rekonstrukcijai. 56 % visos greitaeigių geležinkelių tinklo plėtros 2006 m. sulaukė bendro

fondų finansavimo, o Ispanijoje buvo paremtas visas tinklo augimas. Reikšmingai sutrumpėjo kelionių laikas: nuo Romos iki Neapolio – nuo 114 min. iki 65 min., o nuo Madrido iki Andalūzijos (Madridas–Malaga) – nuo 240 min. iki 160 min. Šios investicijos buvo sumanytos kaip integruotos politikos dalis, siekiant užtikrinti, kad jos būtų vykdomos kartu su kitais politikos veiksmais, kaip antai technologijos parkų steigimu, švietimo infrastruktūros tobulinimu ir tiesioginių užsienio investicijų pritraukimu.

Ekologiški koridoriai Lenkijoje

Lenkijoje vykdoma maždaug 100 ekologiškos infrastruktūros projektų, kuriuos valdo Aplinkos projektų koordinavimo centras (Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, CKPS), o bendrą finansavimą teikia Europos regioninės plėtros fondas. Įgyvendinant šiuos projektus statomos gyvūnų perėjos, šalinamos gyvūnų migracijos kliūtys, kuriami mokomieji ir turistiniai takai.

Kosta del Solis dabar pasiekiamas sparčiau

Įgyvendinus stambų ES iš dalies finansuotą projektą, Ispanija dabar turi dvikelį greitaeigį geležinkelį tarp Kordobos ir Malagos. 155 km ilgio greitaeigių geležinkelių linija buvo atidaryta 2007 m. gruodį ir yra 25 km trumpesnė nei įprastinis maršrutas.

Vandenilio tinklas ekologiškiems automobiliams

Įgyvendinant Europos regioninės plėtros fondo bendrai finansuotą projektą, keliuose Vakarų Danijos miestuose buvo išbandyti septyni hibridiniai automobiliai su kuro elementais. Tarp daugiau nei 20 projekto partnerių buvo vandenilio degalinės, gaunančios vandenilį iš vietos energetikos bendrovės elektrolitinių vandenilio generatorių.

Kordobos–Malagos greitojo geležinkelio linija

Įtraukus augimas

Sanglaudos politika neabejotinai yra vienas veiksmingiausių įrodymų, kad Europos Sąjunga laikosi įsipareigojimo siekti solidarumo skatinant augimą ir gerovę visoje ES. Pavyzdžiui, Europos socialinis fondas (ESF) kasmet remia maždaug 9 milijonų europiečių profesinį rengimą. Tai rodo ES ekonominės politikos pusiausvyrą ir yra praktinis įrodymas, kaip aktyviai ES skatina integraciją ir ekonomikos augimą.

ESF remia MVĮ ir didina jų konkurencingumą. Pavyzdžiui, Lenkijoje 2004–2006 m. laikotarpiu ESF paskatino mikroįmones labiau mokyti savo darbuotojus – 41 % paramą gavusių įmonių niekada nebuvo dalyvavusios mokymuose. Taip pat bent pusė 2007–2013 m. ESF paramą gavusių Saksonijos (Vokietija) bendrovių nebuvo susidūrusios su profesiniais mokymais. ESF taip pat remia mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas. 2000–2006 m. Vokietijoje, Ispanijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Slovakijoje ir Jungtinėje Karalystėje ESF suteikė paramą beveik 70 000 darbo vietų mokslinių tyrimų srityje, daugiau nei 40 000 ESF remiamoje veikloje dalyvavusių žmonių įgijo kvalifikaciją ir beveik 60 000 rado darbą.

2000–2006 m. maždaug 28 milijonai žmonių dalyvavo aktyvioje darbo rinkos politikoje, įskaitant kovos su nedarbu, užimtumo didinimo ir gebėjimo įsidarbinti išsaugojimo priemones. Kasmet trečdalis ES bedarbių dalyvavo ESF remiamose programose.

ESF labai remia lyčių lygybę, padėdamas moterims įsidarbinti, skatindamas jų mokymąsi visą gyvenimą, remdamas jų dalyvavimą mokslo ir technologijų srityje, taip pat padėdamas joms kurti savo įmones. 2000–2006 m. lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo skatinimo priemonėms buvo skirta 4,5 milijardo eurų. Daugiausiai lėšų su lytimi susijusioms priemonėms buvo išleista Vokietijoje – 25 % visų šiai sričiai skirtų ES lėšų.

IKT mokymai atveria ūkininkams naujas galimybes

ES teikiant finansavimą per PEACE II programą, Šiaurės Airijos ūkininkai buvo apmokyti panaudoti šiuolaikines technologijas kasdieniniam administraciniam darbui atlikti. Absoliuti dauguma projekto dalyvių dabar pripažįsta, kad gauti mokymai padėjo jiems įdiegti geresnę verslo praktiką.

Pagalba nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims Vengrijoje

Maždaug 30 Vengrijos „mikroregionų“ plėtrą paskatino Mažiausiai išsivysčiusių mikroregionų programos (MIMR) parama, prie kurios taip pat prisidėjo vietos bendruomenės ir ES finansinė pagalba. Pradėta maždaug 250 projektų, skirtų mokyklų ir darželių, sveikatos ir socialinių centrų, autobusų stočių, vandens ir nuotėkų infrastruktūros statybai arba renovacijai, taip pat apsaugai nuo potvynių, turizmui ir kultūrai.

Ypatingas dėmesys skiriamas jaunimo nedarbui

Kaip sanglaudos politika padės įgyvendinti strategiją „Europa 2020“?

Kaip rodo neseniai paskelbta Penktoji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita, sanglaudos politika buvo naudinga visiems regionams, teikdama tiesioginius ir netiesioginius prekybos privalumus ir remdama ES prioritetus, kaip antai aplinkos apsaugą, mokslinius tyrimus ir inovacijas. Pavyzdžiui, nuo 2000 iki 2006 m. ji padėjo sukurti maždaug 1,4 milijono naujų darbo vietų, lėmė šimtų oro, geležinkelių ir automobilių maršrutų modernizavimą ir pagerino milijonų europiečių geriamo vandens bei nuotėkų valymo kokybę.

Kalbant apie ESF, naudodamasis tarpvalstybine patirtimi, jis teikia paramą socialinėms grupėms ir politikos sritims, kurios priešingu atveju gautų nedaug paramos arba iš viso jos negautų. Taip pat jis skiria daug dėmesio naujoviškiems požiūriams į užimtumą, profesinius mokymus ir socialinę įtrauktį.

Todėl ES sanglaudos politika gali reikšmingai prisidėti prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo, paversdama jos prioritetus konkrečiais plėtros veiksmiais regioninių ir vietos lygmenimis. Ji ir toliau investuos į modernizavimą ir veiks kaip struktūrinių pokyčių katalizatorius visuose Europos regionuose. Taip pat ji sutelks įvairiausias regionines ir vietos interesų grupes visoje Europoje.

Plati partnerystė ir atsakomybė už reformų prioritetus bus esminiai veiksniai, nulemsiantys sėkmingą strategijos įgyvendinimą. Regioniniams ir vietos veikėjams tenka ypač svarbus vaidmuo, nes jų žinioje yra profesiniai mokymai, užimtumas, transportas, moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir energetika – daugelis šių sričių yra strategijos „Europa 2020“ dėmesio centre.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

• Europa 2020

http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

• Ekspertų vertinimo tinklo parengta sanglaudos politikos veiksmingumo analizė, 2007–2013 m.: politikos dokumentų dėl naujovių diegimo sintezė

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

„Gemini“ Austrijoje – ir namas, ir saulės jėgainė

JOHANNES HAHN

Europos Komisijos narys, atsakingas už regioninę politiką

„Panorama“ kalbasi su komisijos nariu Johannesu Hahnu, siekdama sužinoti jo nuomonę apie sanglaudos politikos pasiekimus, taip pat artimiausio dešimtmečio tikslus ir iššūkius, kaip antai reformas, susijusias su strategijos „Europa 2020“ prioritetais.

Apie ką kalbama Penktojoje sanglaudos ataskaitoje?

Visų pirma, ši ataskaita patvirtina, kad ES regionų konvergencija tęsiasi, ir dėl to reikšmingai sumažėjo regioniniai skirtumai pagal vienam asmeniui tenkantį bendrąjį vidaus produktą (BVP). Tačiau labiau išsivystę regionai yra konkurencingesni ir dėl to pažangesni, ten dirba labiau kvalifikuoti darbuotojai, didesnis užimtumas, labiau išplėtotą infrastruktūra ir aukštesnės kokybės valdžia.

Ataskaitoje taip pat atskleidžiami aplinkos tvarumo Europos regionuose skirtumai. Pavyzdžiui, kai kurie regionai labai pažeidžiami dėl klimato kaitos, kiti gali pagaminti daugiau atsinaujinančios energijos, o daugelis urbanistinių centrų kenčia dėl prastos oro kokybės.

Pasak šios ataskaitos, reikia geriau koordinuoti ES politiką, šalių politiką bei sanglaudos politiką ir taip padėti regionams išlaisvinti savo pajėgumą bei išnaudoti savo stipriąsias puses. Joje taip pat pristatomi vertinimų rezultatai, kurie rodo, kad finansavimą gaunančiose vietovėse sanglaudos politika labai prisidėjo prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos.

Galiausiai Penktojoje sanglaudos ataskaita Komisija iškelia svarbiausias sanglaudos politikos reformos idėjas. Jos gimė po ilgos diskusijos, prasidėjusios 2007 m. paskelbus ketvirtąją sanglaudos ataskaitą. Penktojoje ataskaitoje pateikiamos bendros gairės apie sanglaudos politikos ateitį. Jos apima politikos misiją ir sandarą, tai, kaip galima padidinti politikos veiksmingumą ir pagerinti jos poveikį siekiant didesnės Europos pridėtinės vertės, kaip galima dar labiau sustiprinti politikos valdymą ir interesų grupių dalyvavimą ir kaip galima racionaliau ir paprasčiau ją įgyvendinti.

Kaip regionai ir ypač sanglaudos politika prisideda prie strategijos „Europa 2020“ tikslų?

Penktoji sanglaudos ataskaita rodo, kad norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslų, reikia laikytis integruoto požiūrio į investicijas, t. y. surasti tinkamą įvairių investicijų pusiausvyrą. Siekiant, kad nevienodas regionų vystymasis nevaržytų augimo pajėgumų, būtina atsivelti į didelius ES regionų skirtumus, ypač jų konkrečius geografinius sunkumus ir galimybes.

Kokie yra pagrindiniai po 2013 m. siūlomos sanglaudos politikos reformos elementai?

Sanglaudos politiką visų pirma reikia suderinti su strategijos „Europa 2020“ prioritetais – pažangiu, tvariu ir integraciniu augimu. Taip pat būtina užtikrinti, kad šalys narės ir regionai sutelktų ES ir valstybinius išteklius į kelis prioritetus pagal savo konkrečius sunkumus. Be to, reikia įvesti stipresnes paskatas ir griežtesnes sąlygas, ypač sanglaudos politikos investicijų srityse, kaip antai transporto ir aplinkosaugos infrastruktūros, švietimo ir profesinio mokymo arba mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų. Tai leistų pagerinti sanglaudos politikos intervencijos priemonių veiksmingumą.

Ketvirta, sanglaudos politikai reikėtų labiau į rezultatus sutelktos įgyvendinimo sistemos pabrėžiant pasiekimus. Taip pat turime skatinti naujas finansines priemones ir pereiti nuo tradicinio išmokomis grįsto finansavimo prie naujoviškų būdų, derinant subsidijas ir paskolas. 2007–2013 m. laikotarpiu šios finansinės priemonės sudarė 10 milijardų eurų, tad būtina pagerinti esamų priemonių įgyvendinimą ir išplėsti jų apimtį į kitas sritis. Galiausiai reikia didinti įgyvendinimo sistemų racionalumą ir paprastumą, kad sugriežtėtų politikos atskaitomybė ir skaidrumas.

Kokį vaidmenį vaidina teritorinė sanglauda?

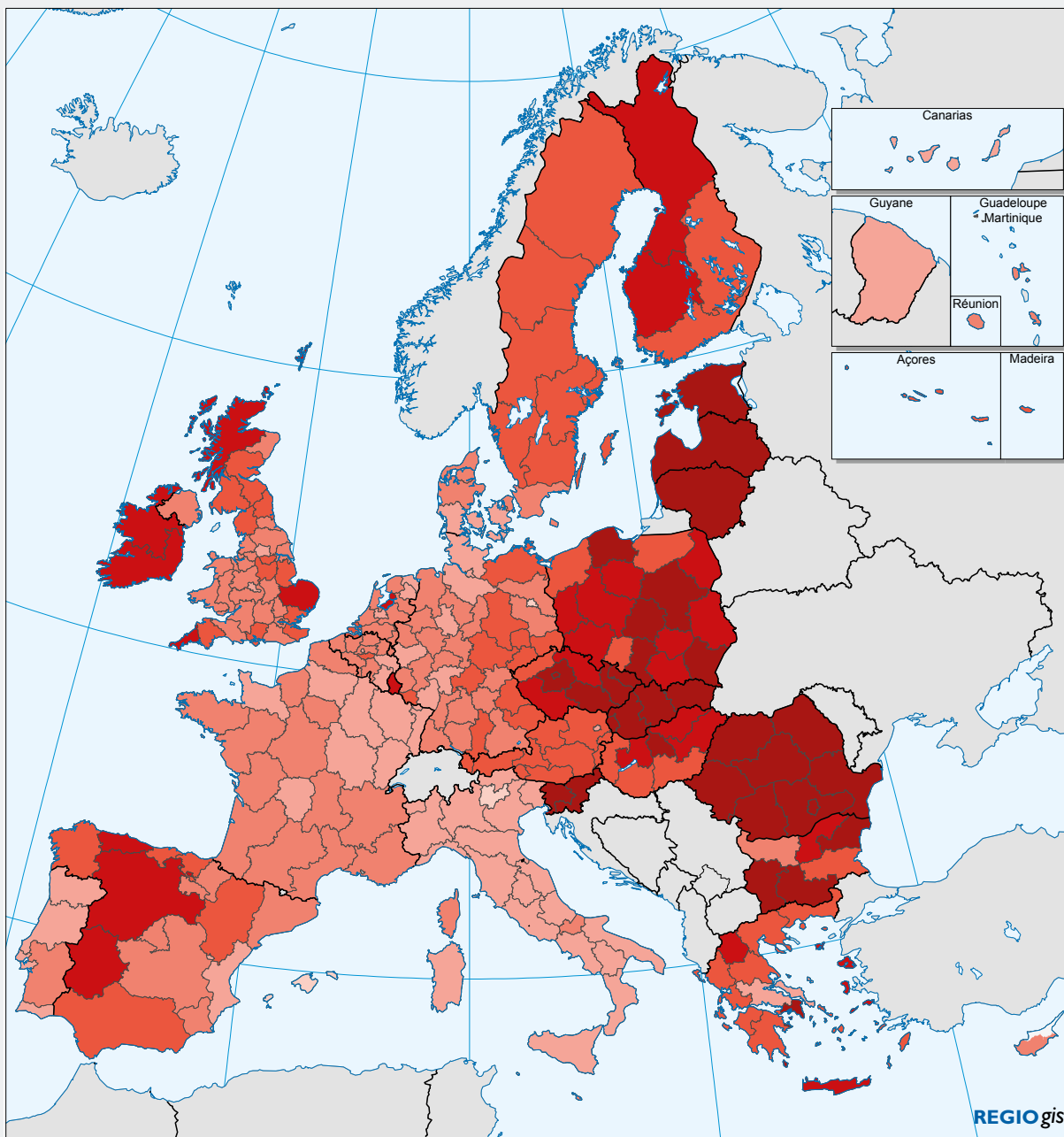
Patvirtinus Lisabonos strategiją, prie ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslų buvo pridėta teritorinė sanglauda. Ji visada buvo Europos sanglaudos politikos dalis, bet svarbu po 2013 m. šį elementą sustiprinti. Teritorinė sanglauda yra ypač svarbi miesto ir kaimo vietovėms. Taip pat sanglaudos politika gali suvaidinti esminį vaidmenį gerinant padėtį tarpvalstybinėse ir platesnėse daugiašalėse srityse, taip pat regionuose, kenčiančiuose nuo kitų trūkumų dėl savo izoliuotumo ar nuošalumo (kaip antai atokiausi subarktiniai regionai), negausaus gyventojų skaičiaus arba kalnuotumo. Pavyzdžiui, ji gali skatinti geresnę prieigą, palaikyti ekonominę aktyvumą ir skatinti ekonominę įvairovę.

Kada regionai sužinos, kiek finansavimo jie gaus po 2013 m.?

Penktojoje sanglaudos ataskaitoje bendrai apibrėžta būsimoji politikos architektūra. Tačiau finansiniai pasiūlymai, kurie bus pateikti su įstatymų pasiūlymais reglamentavimo sistemai, taikomai po 2013 m., turėtų būti patvirtinti 2011 m. antroje pusėje.

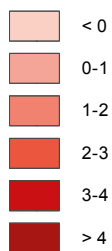

Naujo tarpvalstybinio kelio tarp Graikijos ir Bulgarijos statyba Dramoje (Graikija)

Vienam asmeniui tenkančio BVP realus augimas, 2000–2007

Metinis vidutinis % pokytis

EU-27 = 1,8

Šaltiniai: Eurostat, Regioninės politikos generalinis direktoratas

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

SANGLAUDOS POLITIKA INVESTUOJA VISUOSE REGIONUOSE

Siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, būtina remti visus ES regionus, todėl ateityje tai išliks svarbiausia sanglaudos politikos savybe. Daugiausiai finansavimo skiriama padėti skurdesniems regionams atsistoti ant kojų, bet labiau išsivystę regionai taip pat gauna nemažai sanglaudos politikos paramos, kad panaudotų visą savo pajėgumą.

Sanglaudos politika apima visus regionus, nes jie visi gali vystytis. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) atskleidė, kad nėra jokio išskirtinio plėtros modelio: prielaida, kad ekonomikos augimas sutelktas labiau išsivysčiusiuose ES regionuose, yra akivaizdžiai neteisinga. Kaip atvaizduota žemėlapyje, ekonominiai regionų pasiekimai labai skiriasi. Duomenys rodo, kad gerų rezultatų pasiekė visų tipų regionai – nesvarbu, ar jie turtingi, ar skurdūs, miesto ar kaimo, centriniai ar labiau periferiniai, besispecializuojantys gamyboje ar paslaugų sektoriuje.

Svarbiausias augimo sąlyga – optimalus išteklių panaudojimas

Kai kurie kaimo regionai augo sparčiau nei miesto regionai, ypač Vakarų Europoje. Šie regionai surado būdų kuo geriau panaudoti savo išteklius ir ekonomines galimybes. Pavyzdžiui, greta miesto regionų esantys kaimo regionai gali gauti naudos iš savo buvimo vietos: kai kurios pramonės šakos, kaip antai sandėliavimas ir stambi gamyba, gali persikelti į gretimas kaimo vietas dėl nedidelės žemės kainos ir arti esančių darbo jėgos išteklių.

Ir atvirkščiai, visų tipų regionai gali pasižymėti prastais rezultatais. Kai kuriuose miesto arba labiau išsivysčiusiuose regionuose augimui trukdo įvairios kliūtys. Kai kurie regionai susidūrė su aplinkosaugos sunkumais ir aglomeracijos pasekmėmis, kaip antai spūstimis bei didelėmis pragyvenimo išlaidomis. Kitiems nepavyksta mobilizuoti visų savo išteklių, nes regionai pasižymi menku užimtumu, žemu išsilavinimo lygiu arba prastu našumu.

Gebėjimas panaudoti savo išteklius yra svarbiausias veiksnys, lemiantis regiono sėkmę skatinant augimą ir plėtrą. Todėl politika turėtų siekti panaudoti visų regionų augimo galimybes.

Vieta grįstas požiūris: plėtra integruojant

Norint pasiekti sparčios regioninės plėtros, būtina aiškiai koordinuoti politiką. Pavyzdžiui, derinant transporto infrastruktūros tobulinimą su geresne verslo aplinka, galima pasiekti geriausių rezultatų abiejose srityse. Inovacijų skatinimo politika bus veiksmingesnė, jei ją lydės investicijos į švietimą. Čia lemtingą vaidmenį gali atlikti sanglaudos politika: ji jungia atskirų sektorių politiką į bendrą nuoseklią sistemą. Šis požiūris aktualus visiems ES regionams, nepriklausomai nuo jų išsivystymo lygio.

Šis integruotas požiūris taip pat reiškia, kad ES regionai gali suvaidinti tam tikrą vaidmenį integruojant bendrus politinius prioritetus. Pavyzdžiui, sanglaudos politika padėjo regionams įgyvendinti ES standartus ir pasiekti tikslus transporto, inovacijų, informacinės visuomenės ir energetikos srityse. Be to, ji suteikė jiems galimybę pagerinti aplinkos apsaugą ir aktyviau dalyvauti Lisabonos darbotvarkėje.

Ateitis

Šis vaidmuo bus sustiprintas strategijoje „Europa 2020“: sanglaudos politika finansuos integruotus, tarpsektorinius veiksmus, pritaikytus konkreitiems regioniniams kontekstams. Pavyzdžiui, inovacijų srityje ji papildys tikslines iniciatyvas moderniausioms bendrovėms, investuodama į žmogiškąjį kapitalą, infrastruktūrą, finansus arba ryšių užmezgimą, kurie yra esminės inovacijų rezultatyvumo sąlygos. Ji taip pat remia investicijas į plačiajuosčio interneto, pažangaus transporto ir energetikos infrastruktūras, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančią energiją, siekiant sukurti konkurencingą, darnią ir ekologiškesnę ekonomiką.

Strategijai „Europa 2020“ reikia, kad visi regionai skatintų pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Nuo pat savo atsiradimo sanglaudos politika garantavo, kad visi regionai gali prisidėti prie Europos integracijos ir gauti iš jos naudos, ir toliau laikysis šio požiūrio.

EKONOMINĖS PUSIAUSVYROS PUOSELĖJIMAS

Europos sanglaudos politika yra pagrindinė ES veikla mažinant regionų skirtumus ir siekiant darnios plėtros. Ekonominei pusiausvyrai didinti skiriama 40 % ES biudžeto. Pažangios, tvarios ir integracinės investicijos į augimą skatinančias sritis kaip antai infrastruktūrą, mokslinius tyrimus, švietimą, energetiką ir komunikacijas, yra geriausia priemonė gerovės perspektyvoms mažiau išsivysčiusiuose ES regionuose gerinti.

Sanglaudos politikai skiriami 4 iš 10 ES biudžeto eurų – taip stengiamasi pakelti ES regionų ir jų gyventojų gerovės lygį, ypač atsiliekančiuose regionuose, kur sutelkta daugiau nei 80 % sanglaudos politikos biudžeto.

Pasinaudoti galimybėmis...

Šiuolaikinis visuotinės konkurencijos pasaulis gebantiems prisitaikyti siūlo daugybę galimybių. Augančios ekonomikos užima vis didesnę pasaulinės prekybos prekėmis ir paslaugomis dalį, kurdamas naujas rinkas. Sanglaudos politika remia regionų pastangas pasinaudoti augimo galimybėmis ir užtikrina, kad visokeriopas finansavimas būtų skiriamas pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui pagal strategiją „Europa 2020“.

2007–2013 m. laikotarpiu turėdama beveik 350 milijardų eurų biudžetą, sanglaudos politika daug investuoja į šią strategiją remiančius prioritetus, suteikdama šiems regionams galimybę veiksmingiau konkuruoti pasaulinėje rinkoje.

... investuojant į svarbiausias sritis, keliančias regionų kvalifikaciją ir konkurencingumą...

Sanglaudos politikos tikslas yra paversti regionus energingesniais ir konkurencingesniais. Pavyzdžiui, atsiliekančiuose regionuose sanglaudos politika bendrai finansuoja greitkelių, geležinkelių ir oro uostų statybą, prieigą prie naujų technologijų, plačiajuosčio ryšio ir skaitmeninės rinkos, taip pat įmonių naujovių diegimo pajėgumą. Be to, ši politika apima visų amžiaus grupių žmonių švietimą ir profesinį rengimą, suteikdama jiems gebėjimus, kurių reikia ieškant naujo darbo. Taip pat skatinamas naujų įmonių kūrimas ir naujovių diegimas.

... išlaikant ekologišką ir integracinį požiūrį į augimą...

Tačiau ekonominis augimas turi būti tvarus – pripažinimas, kad gamtinius išteklius būtina saugoti, šioje politikoje turėtų būti svarbiausias. Buitinių nuotėkų valymas, energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių skatinimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos – visiems šiems aspektams sanglaudos politika skiria labai daug dėmesio.

Europos socialiniame modelyje svarbiausia yra mintis, kad ekonominė plėtra turi būti naudinga visiems. Todėl tarp prioritetų taip pat yra žmonių, kuriems gresia socialinė atskirtis, galimybių įsidarbinti gerinimas ir kova su skurdu.

Tartu profesinio rengimo centras Estijoje, kurį padeda išlaikyti studentai, taikydami savo gebėjimus

... padedant kurti darnią Europą

Daugumoje mažiau išsivysčiusių regionų žymiai išaugo konkurencingumas ir gerovės lygis. Lenkijoje, kuri 2007–2013 m. laikotarpiu gavo daugiausiai finansavimo, vienam asmeniui tenkantis BVP išaugo nuo 51 % ES vidurkio 2004 m. iki 61 % 2009 m. Tuo pačiu laikotarpiu nedarbas sumažėjo nuo 19 % iki mažiau nei 9 % visos darbo jėgos. Panašias teigiamas tendencijas galima stebėti ir kitose šalyse narėse, kaip antai Slovakijoje.

Atsiliekantys regionai gauna daugiau nei 80 % viso biudžeto, kuris dažnai sudaro 35 ar 40 % visų viešųjų investicijų šiose srityse.

Pastarojo meto krizė kiek suardė vijimąsi ir gal sukėlė socialinę įtampą, bet sanglaudos politika padeda švelninti krizės pasekmes ten, kur jos skaudžiausios. Vienas iš svarbiausių būdų tai pasiekti yra užtikrintos investicijos į plėtrai ir gerovei būtiniausias sritis, teikiant atsigavimą skatinantį finansavimą.

Kai kuriuose santykinai turtingų šalių narių mažiau išsivysčiusiuose regionuose rezultatai nevienodi. Tačiau sanglaudos politika ir toliau vaidina esminį vaidmenį stimuliuojant Europos ekonomikas, ir, pavyzdžiui, kai kuriuose Šiaurės ir Vakarų Ispanijos bei Rytų Vokietijos regionuose nemažai pasiekta našumo ir užimtumo srityse.

Pagalba MVJ: bananų plantacija Prancūzijai priklausančiame Reunjone

SANGLAUDOS POLITIKA ARČIAU EUROPIEČIŲ

Sanglaudos politika – tai daugiau nei paprasčiausias finansinis indėlis į ekonomikos augimą ir naujų darbo vietų kūrimą. Jos pridėtinė vertė gerokai didesnė, nes ji įtraukia vietas ir regionų atstovus į politikos formavimo bei įgyvendinimo procesus. Būtent ši daugialypė struktūra teikia žinias ir kartu didina veiksmingumą.

Dėl to sanglaudos politikoje ypač svarbus valdymas. Jei valdymas stiprus ir užtikrina visų suinteresuotųjų indėlį, priemonės galima pritaikyti prie realių aplinkybių ir taip puoselėti atsakomybės jausmą bei įsipareigojimą siekti sėkmės. Tai ir yra sanglaudos politikos ateitis.

Padėtį pakeisti padės dviejų svarbiausių sričių – teritorinės sanglaudos ir partnerystės – tobulinimas.

Apie teritorinę sanglaudą paprastai

Tai, kas gali skambėti kaip gana abstrakti sąvoka, iš esmės yra būdas priartinti sanglaudos politiką prie europiečių ir jų aplinkos. Paprastai kalbant, teritorinė sanglauda yra tvari jūsų miestelio, miesto ir regiono plėtra. Jos tikslas – atverti duris įmonėms ir žmonėms ir padėti jiems panaudoti jų teritorijai būdingas savybes.

Norint tai paversti realybe, reikia mažinti esamus skirtumus, skatinti teritorinius išteklius taikant specialias integruotas vietas grįstas strategijas, stimuliuoti vietos plėtrą ir griežtinti ES, šalių narių ir sektorių politikos koordinavimą. Pagrindinė mintis taip pat yra sukurti teritorinę integraciją ir paskatinti tarpregioninį bendradarbiavimą.

Artėjant sanglaudos politikos reformai, daugiausiai dėmesio reikėtų skirti keturioms pagrindinėms sritims: miestams ir jų galimam vaidmeniui, funkicinei geografijai, vietovėms, susiduriančioms su specifiniais geografiniais arba demografiniais sunkumais, ir makroregioninėms strategijoms. Kiekviena šių sričių yra svarbi.

Visų pirma, po 2013 m. įsigaliosiančiai sanglaudos politikai reikės ambicingesnės miestų dienotvarkės. Reikėtų sustiprinti miestų valdžios institucijų vaidmenį kuriant ir įgyvendinant plėtros strategijas, taip pat skaidriai skirstant finansinius išteklius miestų prioritetams.

Antra, būtinas lankstesnis programavimas. Siekiant nustatyti problemas už NUTS 1 ir NUTS 2 struktūrų ribų, reikės taikyti funkcinį požiūrį.

Trečia, reikėtų sukurti makroregionines strategijas, kurios papildytų šį lankstų ir funkcinį požiūrį į teritorinę sanglaudą. Šios strategijos suteiktų plačias integruotas priemones ir dar labiau praturtintų tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Strategijos galėtų būti grindžiamos poreikiais tai atvejais, kai tai suteiktų aiškia pridėtinę vertę. Ateityje bendradarbiavimas šiuo aspektu galėtų tęstis, siekiant sukurti įvairios makroregionuose veikiančios politikos ir programų koordinavimo sistemą.

Galiausiai naujos kartos programas reikės pritaikyti, siekiant padėti regionams, turintiems specifinių geografinių arba demografinių sunkumų, optimizuojant šių regionų pajėgumą ir be reikalo nedidinant programų bei priemonių skaičiaus.

Partnerystės jėga

Veiksmingas ir skaidrus valdymas pasiekiamas ne tik įgyvendinant teritorinę sanglaudą, bet ir skatinant partnerystę. Tai reiškia glaudų Komisijos ir nacionalinių, regioninių bei vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą, taip pat socialinių ir ekonominių partnerių bendradarbiavimą įvairiais sanglaudos politikos įgyvendinimo etapais. Ji yra labai svarbi perteikiant ES prioritetus, juos įgyvendinant ir kuriant atsakomybės jausmą.

Tiek partnerystė, tiek atsakomybės jausmas tapo dar reikšmingesni suformulavus strategiją „Europa 2020“ ir atsižvelgiant į Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos patirtį. Taikydama integruotos investicijų, vietos gyventojų atsakomybės jausmo ir pažangių partnerysčių

sistemos metodą, sanglaudos politika gali reikšmingai prisidėti prie sėkmingo strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo, stiprindama bendradarbiavimą su vietos ir regioniniais partneriais.

Reikia gerinti partnerysčių principo taikymą. Tiek inicijuojant politinį dialogą, tiek įgyvendinant sanglaudos politiką, reikėtų skatinti vietos ir regioninių partnerių, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimą. Vienas iš būdų, kaip to galima pasiekti, yra vietos požiūrių į plėtrą socialinių inovacijų arba sunykusių vietovių atkūrimo srityse stiprinimas.

Trumpai tariant, Penktojoje sanglaudos ataskaitoje rekomenduojama stiprinti pagrindinę politikos veiklą ir susitelkti į politikos pridėtinę vertę, t. y. partnerystę ir teritorinį, vieta grįstą požiūrį.

” Mums nereikia universalios politikos, bet privalome „skirti daug dėmesio įvairovei“. Privalome kiekvienam regionui sukurti individualius sprendimus su akivaizdžiais ir apčiuopiamais rezultatais piliečiams. Tai bus esminė mūsų naujosios 2020 m. strategijos dalis, “

Johannesas Hahnas,
Komisijos narys, atsakingas už
regioninę politiką.

KAIP ĮVERTINTI PAŽANGĄ?

Ekonominė plėtra ir augimas paprastai vertinami bendruoju vidaus produktu (BVP) arba vienam asmeniui tenkančiu BVP. BVP leidžia palyginti šalis ir regionus ir tebėra gana geras ekonominių rezultatų vertinimo vienetas, bet nebūtinai pats tinkamiausias būdas įvertinti gerovę.

Praėjusiame amžiuje daugelio ES regionų, ypač ES-15 šalyse, ekonomikos plėtra sparčiai augo. Po 2004 m. į ES įstojusių šalių narių regionai iki ekonomikos krizės taip pat sparčiai augo ir vijosi kitas ES šalis. Nepaisant to, pasak Penktosios sanglaudos ataskaitos, ES regionų skirtumai vis dar dideli.

BVP ir pajamos

BVP ne visada tinkamai atvaizduoja namų ūkių pajamas, nes BVP augimas retai vienodai pasiskirsto visiems šalies regionų gyventojams. Pavyzdžiui, kai vienam gyventojui tenkančio BVP augimas naudingas tik mažai gyventojų daliai arba kai didelė turto dalis nuteka į kitą regioną ar šalį, daugelio regiono namų ūkių pajamos nepadidės.

Tačiau piliečių gerovei svarbiausias ne ekonomikos pagaminamas prekių ir paslaugų kiekis, o namų ūkių pajamos, kuriomis disponuojama. BVP yra labai netobulas šio rodiklio vertinimo vienetas, nes įvairiose šalyse teikiamos skirtingos nemokamos paslaugos, pvz., švietimas, ir tai turi įtakos žmonių galimybėms vartoti. BVP neapima ir namuose pagaminamų „asmeninių“ prekių bei paslaugų vertės, pradedant maisto ruošimu ir valymu, ir baigiant vaikų priežiūra, kurių įtaka gyvenimo lygiui ne mažiau reikšminga.

Akivaizdu, kad gyvenimo kokybę lemia ne vien pajamos. Penktoji sanglaudos ataskaita rodo, kad mažiau išsivysčiusiuose regionuose gerovė ir pasitenkinimas gyvenimu yra glaudžiai susiję su namų ūkių pajamų augimu. Tačiau labiau išsivysčiusiose Europos Sąjungose vietovėse šis ryšys gerokai silpnesnis arba jo iš viso nėra. Taigi turtingesniuose regionuose žmonės labiau vertina kitus gerovės aspektus, kaip antai pasitenkinimą darbu, o mažiau išsivysčiusių regionų gyventojai paprastai daugiau reikšmės teikia savo pajamoms.

BVP ir gyvenimo kokybė

BVP neatspindi prekių ir paslaugų kokybės gerėjimo. Iš tiesų tam tikros sritys, kaip antai informacinės technologijos arba medicinos paslaugos ir švietimas, gali sparčiai pagerėti ir turėti tiesiogines teigiamas įtakos gyvenimo kokybei.

Sparti praėjusio amžiaus ekonominė plėtra turėjo savo kainą: padidėjo tarša, atsirado ozono problemų, prasidėjo pasaulinis atšilimas ir išryškėjo kiti neigiami padariniai aplinkai. Visa tai daro tiesioginį poveikį žmonių sveikatai ir reikalauja ekonomikos išlaidų, bet neatspindi BVP.

„Nadacia Inforoma“ – romų valdomas darželis-mokykla Prešove

Maloni, saugi ir neužteršta aplinka, geri kaimyniški santykiai, švarus vandentiekio vanduo ir abipusis pasitikėjimas yra „universalios gėrybės“, kurios ženkliai prisideda prie gyvenimo kokybės. Tačiau jomis neprekiuojama, todėl jos neįtraukiamos į BVP.

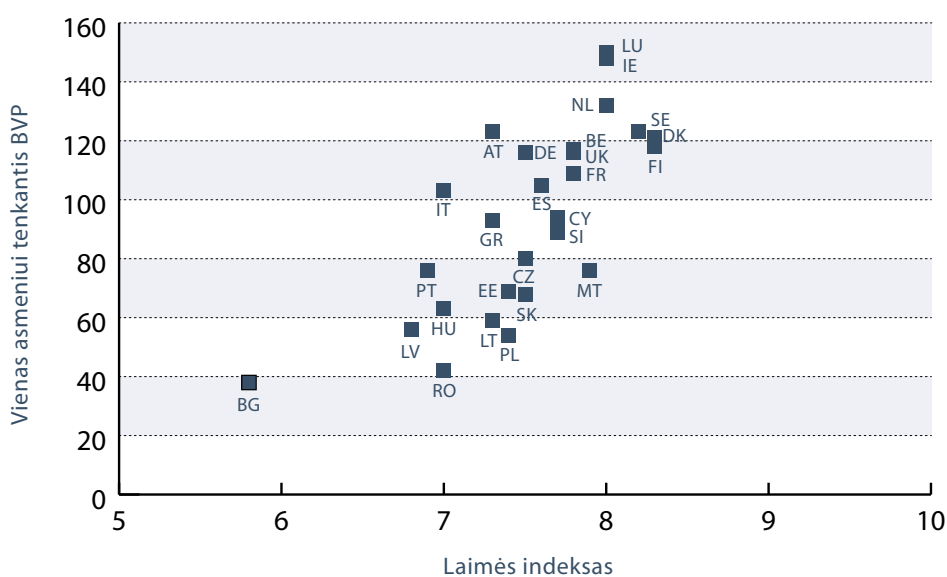
Dėl to Penktojoje sanglaudos ataskaitoje vertinant pažangą neapsiribojama BVP ir remiamasi Stiglitzo, Seno ir Fitoussi'o rekomendacijomis, pateiktomis jų 2009 m. ataskaitoje dėl pažangos vertinimo, įtraukti tiek objektyvius gerovės vertinimo vienetus, kaip antai vidutinę gyvenimo trukmę, ir subjektyvius, kaip antai sveikatos suvokimą ir laimę.

BVP ir laimė

Turtingesnis ne visada reiškia laimingesnis. 2007 m. visos trys šalys narės, pasižyminčios aukščiausiais laimės indekso rezultatais, buvo Šiaurės šalys. Mažiausiai taškų surinko Bulgarija, Latvija ir Portugalija, bet neskubėkite daryti išvadų.

Išskirtinis pavyzdys yra Malta, užimanti tik 18-tą vietą pagal vienam gyventojui tenkantį BVP, bet 7-tą vietą pagal laimės indeksą, tuo tarpu Austrija, kuri yra 4-ta pagal vienam gyventojui tenkantį BVP, užima vos 19-tą vietą laimingiausių šalių sąrašė. Kaip atvaizduota grafike, vienam asmeniui tenkančio BVP augimas turi daug įtakos laimei ankstyvais vystymosi etapais, bet vėliau vienam asmeniui tenkančio BVP ir laimės ryšys silpnėja.

Laimės ir vienam asmeniui tenkančio BVP santykis, 2007 m.

SVARŪS TEIGIAMŲ REZULTATŲ ĮRODYMAI

Sanglaudos politika padarė didelę įtaką ne tik atsilikusių regionų ekonominei plėtrai, bet ir socialiniam bei aplinkos stabilumui. Pasiiekta daug tikslų, o dabar svarbu prisitaikyti prie esamos situacijos ir daugiau dėmesio skirti rezultatams.

Prisitaikymas prie esamos padėties

Sanglaudos politikai investuojant į greitkelius ir kelius ES-15 šalyse, tinklas jau beveik baigtas. Dabar investicijos šiose šalyse turėtų būti skiriamos ekologiškesnėms transporto priemonėms (ypač geležinkeliams ir miestų transporto sistemoms).

Yra požymių, rodančių ir kitus sveikintinus žingsnius tvaresnių programų link. Pusė šalių narių į savo 2007–2013 m. sanglaudos programas įtraukė rodiklius ir užduotis mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

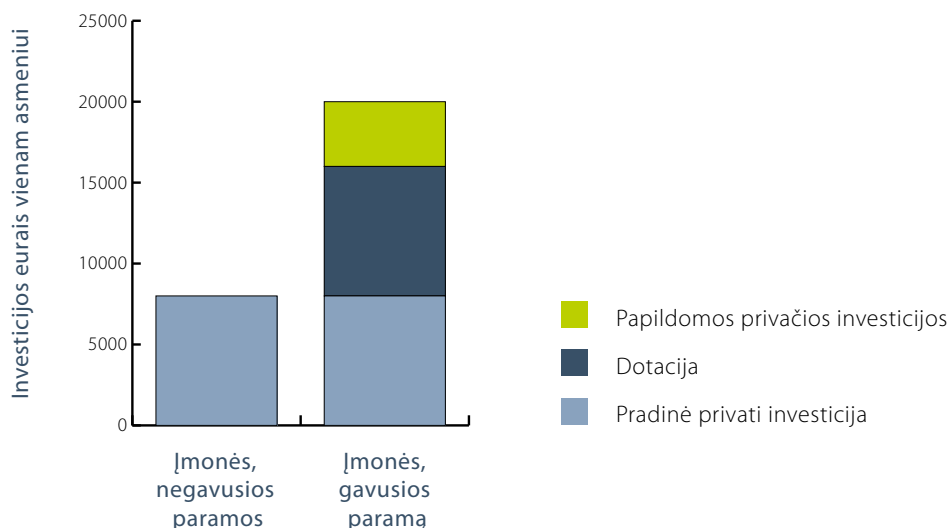
Investicijų subsidijos – naudinga priemonė, bet jos daugiausiai buvo taikomos įmonėms ir moksliniams tyrimams bei technologijų plėtrai. Labiau subalansuoto investicijų rinkinio (įtraukiant „finansų inžineriją“, kaip antai paskolas ir (arba) rizikos kapitalą, ir nefinansines priemones, kaip antai mokymus ir konsultavimą), tendencija sveikintina ir turėtų būti skatinama.

Daugiau dėmesio rezultatams

Svarbiausia vertinimo išvada yra ta, kad programos dažnai skiria daugiau dėmesio tam, kaip išleisti pinigus („įsisavinimas“), o ne tam, kaip nustatyti realų poveikį. Žinoma, pirmasis dalykas yra būtina sėkmės sąlyga, bet antrasis yra svarbesnis.

Todėl sanglaudos politikai reikia daugiau dėmesio skirti rezultatams. Programose turėtų būti tiksliai apibrėžiama, ką norima pasiekti, ir stebima pažanga. Taip pat turėtų būti dažniau vertinamas poveikis, taikant tokias priemones kaip palyginimo-kontrolinės grupės, išlaidų-naudos analizė, tikslios naudos gavėjų apklausos ir išsamūs atvejų tyrimai.

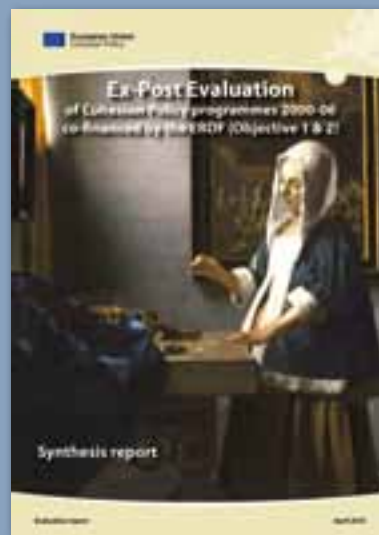
Investicinės dotacijos Rytų Vokietijoje – akivaizdus poveikio pavyzdys

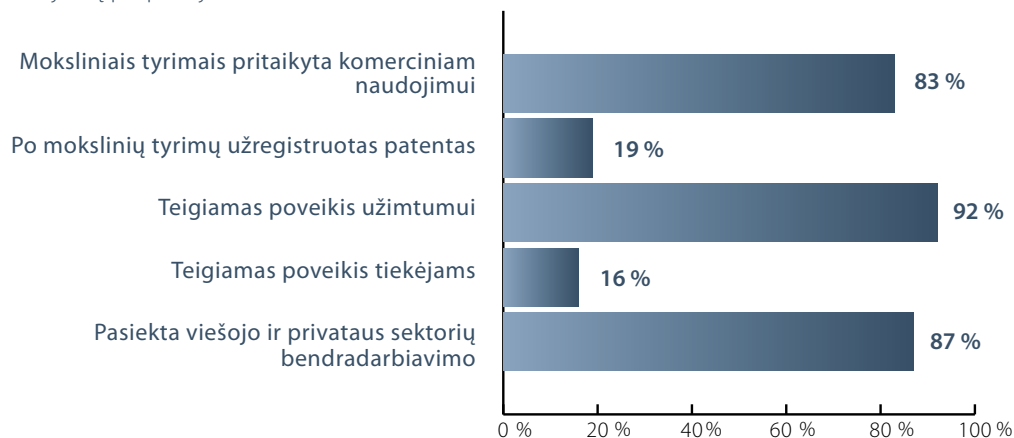
Svarbiausi sanglaudos politikos pasiekimai 2000–2006 m.:

- Spartesnis augimas: 2006 m. BVP 1-ojo tikslo regionuose buvo 10 % didesnis nei būtų be sanglaudos politikos. Dėl to išaugo šalių donorių eksportas ir taip grįžo dalis investicijų.
- Maždaug 1 milijonas naujų darbo vietų įmonėse. 230 000 MVĮ gavo finansinę paramą (daugiausiai subsidijas, bet taip pat ir paskolų bei rizikos kapitalo), o dar 1 100 000 – ne finansinę paramą (daugiausiai konsultacijas ir mokymus, taip pat ryšius ir verslo infrastruktūrą).
- Kasmet buvo apmokyta 10 milijonų žmonių, tarp jų 5,3 milijono moterų, 3,3 milijono jaunimo, 1,6 milijono pažeidžiamiausių asmenų, 1 milijonas ilgalaikių bedarbių ir 5 milijonai žemos kvalifikacijos darbuotojų.
- Maždaug 4 700 km greitkelių ir 1 200 km greitaeigių geležinkelių bendras finansavimas. Lėšos taip pat buvo skiriamos maždaug 7 300 km ne greitaeigių linijų ir įvairių miesto transporto sistemų tobulinimui.
- 23 milijonai žmonių buvo prijungti prie nuotėkų surinkimo ir valymo tinklų, 20 milijonų – prie šiuolaikinių geriamo vandens tinklų.
- Daugiau nei 80 % URBAN atkūrimo programų buvo aktyviai taikomos plačios partnerystės, tarp jų su vietos gyventojais; vertinimai parodė, kad šis veiksnys nulėmė projekto sėkmę.
- INTERREG programai toliau vienijant pasienio vietas, buvo sukurta 12 000 tinklų ir sudaryta 63 000 bendradarbiavimo sutarčių.

Italijos MVĮ teikiamos paramos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai gyvavimo ciklo analizė

Projektų proporcijos:

PREBEN GREGERSEN

Prebenas Gregersenas yra Danijos struktūrinių lėšų administravimo agentūros vadovas ir aukšto lygio grupės, svarstančios ateities sanglaudos politiką, narys. Taip pat jis yra Danijos struktūrinių fondų stebėsenos komiteto pirmininkas.

Penktojoje sanglaudos ataskaitoje kalbama apie poreikį dar labiau derinti sanglaudos politiką su strategija „Europa 2020“. Kiek į sąlygas, paskatas ir rezultatus sutelktas administravimas gali būti naudingas didinant sanglaudos politikos efektyvumą ir darną su strategija „Europa 2020“?

Remdamasis savo patirtimi, manau, kad svarbiausia yra nustatyti išteklių skirstymo sąlygas ir veiksmingai juos telkti: būtina stiprinti sanglaudos politikos ryšį su „Europa 2020“ strategija. Jis turi būti labiau sutelktas nei dabartinis ryšys su Lisabonos darbotvarke. Tikslas yra augimas – pažangus, tvarus ir integracinis augimas. Jo reikia siekti orientuojantis į vietą ir panaudojant valstybinius, regioninius bei vietinius augimo pajėgumus.

Sunkiausia pasiūlyti su „vieta grįstu augimo skatinimu“ susijusius strateginius sprendimus ir jų laikytis. Kalbant apie teminį susitelkimą į augimo skatinimo priemones, pastarojo meto patirtis strateginio programavimo srityje gana teigiama. Tačiau vykdant sanglaudos politiką būtina ir toliau kreipti rezultatus bei informaciją. Reikia apsvarstyti daug veiksnių, pavyzdžiui, sistemą, užtikrinančią, kad programos būtų sudaromos pagal kelis konkrečius tikslus (o ne atvirkščiai), rodiklių kūrimą (iš jų kai kurie galėtų būti privalomi) ir (arba) geresnę ex ante, tebevykstančių ir ex post programų įvertinimų bazę. Kalbant apie paskatas ir sąlygas, džiaugiuosi nuoširdžia diskusija apie visas priemones, bet teikiu pirmenybę finansinėms. Tačiau neatmetu ir nefinansinių priemonių indėlio į rezultatus.

Ataskaitoje pripažįstama, kad universalus požiūris netinka, nes regionai pasižymi „labai skirtingomis savybėmis, galimybėmis ir poreikiais“. Tačiau joje taip pat teigiama, kad „būsimos programos turėtų būti sutelktos tik į kelis prioritetus, glaudžiai susijusius su strategija „Europa 2020“. Ar šie požiūriai suderinami?

Penktojoje sanglaudos ataskaitoje palikta gana daug „erdvės apmąstymams“, todėl dėmesys keliems „Europa 2020“ strategijos prioritetams gali būti suderinamas su vieta grįstų intervencijų, skirtų augimo pajėgumams skatinti, programomis. Jis taip pat suderinamas su skirtinga regionų ekonomine bei socialine padėtimi ir galimybėmis. Tačiau atvirai kalbant, man sunkiau sutikti su tuo, kad sanglaudos politikos kontekste regionai vertinami vien geografiniu aspektu. Mano nuomone, į politiką įtraukus teritorinę sanglaudą, reikia kalbėti apie dinamiką, kaip antai funkcinę geografiją, makroregionines strategijas, miesto ir kaimo augimo ryšius, sienas ir t. t.

Kuris veiksnys, jūsų nuomone, yra svarbiausias siekiant sėkmingai įgyvendinti sanglaudos politiką?

Norėčiau pabrėžti, kad labai svarbu apsvarstyti proporcingumo principą būsimoje reglamentavimo sistemoje, nekalbant apie bendras pastangas mažinti administracinę naštą. Šiuo klausimu reikia pasiekti rezultatą, kuris atspindėtų su konkrečia programa susijusią riziką, apimtį ir įgaliojimus.

Reikia pabrėžti, kad mano komentarai niekaip nesusiję su Danijos reakcija į Penktąją sanglaudos ataskaitą ir tolesniu darbu. Danija sutinka, kad būtina siekti ekonominės bei socialinės sanglaudos panaudojant struktūrinius fondus ir tikslingai prisidėti siekiant „Europa 2020“ tikslų.

Šiame leidime „Panorama“ klausia administravimo vadovo ir žymaus akademiko apie tai, ką jiems reiškia Penktoji sanglaudos ataskaita.

PHILIP MCCANN

Philipas McCannas yra Groningeno universiteto Nyderlanduose ekonomikos geografijos garbės profesorius. Taip pat jis yra Europos Komisijos nario Johannes Hahno, atsakingo už regionų politiką, specialusis patarėjas.

Penktojoje sanglaudos ataskaitoje kalbama apie poreikį dar labiau derinti sanglaudos politiką su strategija „Europa 2020“. Kiek į sąlygas, paskatas ir rezultatus sutelktas administravimas gali būti naudingas didinant sanglaudos politikos efektyvumą ir darną su strategija „Europa 2020“?

Sanglaudos politika atliks svarbiausią vaidmenį sėkmingai įgyvendinant strategiją „Europa 2020“, nes ji yra puiki integruoto požiūrio į ekonomikos plėtrą platforma. Tačiau sanglaudos politikos sėkmė įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ iš esmės priklauso nuo sąlygomis grįstos politikos sistemos. Šios sąlygos leis sudaryti aiškius ir privalomus susitarimus dėl politikos tikslų, užtikrins, kad paskatos būtų teisingai taikomos visoms interesų grupėms, puoselės tinkamą valdymą ir reikiamas institucines reformas visais lygmenimis, garantuos, kad politika būtų grindžiama vietos žiniomis ir pripažįstama vietos gyventojų, taip pat užtikrins, kad politika būtų tobulai pritaikyta vietos ekonominės plėtros poreikiams.

Ataskaitoje pripažįstama, kad universalus požiūris netinka, nes regionai pasižymi „labai skirtingomis savybėmis, galimybėmis ir poreikiais“. Tačiau joje taip pat teigiama, kad „būsimos programos turėtų būti sutelktos tik į kelis prioritetus, glaudžiai susijusius su strategija „Europa 2020“. Ar šie požiūriai suderinami?

Strategija „Europa 2020“ apibrėžia svarbias temas, kurias Europai reikia spręsti, ir, derindama lankstumą ir sutelktumą, sanglaudos politika taps svarbiausiu šios strategijos varikliu. Vieta grįsta ES sanglaudos politika yra pakankamai lanksti, kad galėtų įsiklausyti į skirtingus įvairių regionų ekonominės plėtros poreikius.

Tai labai svarbu, nes iššūkiai, su kuriais susiduria skirtingi ES regionai, nepaprastai skiriasi. Vieta grįstas požiūris taip pat suteikia galimybę atitinkamai pritaikyti sanglaudos politiką šiems vietos poreikiams. Tačiau susitelkus į „Europa 2020“ tikslus, tuo pat metu bus galima ne tik sustiprinti sanglaudos politikos poveikį visuose regionuose, bet ir atlikti tai atsižvelgiant į platesnius Europos tikslus.

Daug kalbama apie tai, kokie svarbūs yra rezultatų rodikliai. Kaip jie susiję su strategija „Europa 2020“ ir Penktosios sanglaudos ataskaitos išvadomis?

Trys svarbiausios „Europa 2020“ temos – pažangus augimas, tvarus augimas ir integracinis augimas – turi būti suprantamos kartu kaip visuma ir atspindėti integruotą ir holistinį teritorinį požiūrį į Europos ekonominę plėtrą. Regionai turi nustatyti, kurie iš penkių „Europa 2020“ tikslų kelia daugiausiai sunkumų vietos lygmeniu: sąlygų naujovėms, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai gerinimas, išsilavinimo gerinimas, klimato kaitos ir energetikos tikslų siekimas, užimtumo skatinimas ar socialinės įtraukties skatinimas, ypač mažinant skurdą. Būtina sukurti aiškius ir pamatuojamus rezultatų rodiklius, kad visos interesų grupės galėtų matyti savo projektų ir veiklos programų pažangą, poveikį ir sėkmę.

Energetikos akademija Samsės saloje – atsinaujinančios ir tvarios energetikos mokslinių tyrimų ir informacijos centras

PENKTOSIOS SANGLAUDOS ATASKAITOS SUDARYMAS

Lapkričio 9 d. patvirtinta Penktoji sanglaudos ataskaita buvo sudaryta remiantis visos Europos Komisijos ir daugelio išorės šaltinių duomenimis.

Komisijos Jungtinis tyrimų centras sukūrė unikalų regionų konkurencingumo indeksą ir kuria naują regionų ekonominį modelį. Įmonių ir pramonės generalinio direktorato Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėsenos biuras sudarė miestų atlasą, į kurį įtrauktos visos Europos aglomeracijos atskleidžiant įvairius urbanizacijos ir miestų išsidriekimo dėsningumus.

Ši ataskaita remiasi daugeliu išorės ekspertų atliktų tyrimų. Pavyzdžiui, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) pateikė pagrindinių inovacijų ir augimo šaltinių ataskaitą. Kituose dešimtyje tyrimų buvo nagrinėjami įvairūs klausimai, pradedant regionų patiriamomis išlaidomis ir gaunamais privalumais dėl augančios pasaulinės prekybos ir baigiant kiekvienam regionui tenkančiomis viešosiomis investicijomis bei valdymo kokybe. Ne mažiau svarbus yra sanglaudos politikos poveikio vertinimas analizuojant 174 atvejų tyrimus, 382 sanglaudos programų rodiklius ir daugiau nei 20 įvairių tyrimų.

Ataskaitoje naudojama daug naujų regioninių tipologijų, kaip antai Komisijos sudaryta miesto-kaimo klasifikacija, taip pat Regioninės politikos generalinio direktorato ir EBPO sukurti metro regionai bei atokūs regionai. Ataskaitoje buvo pakoreguoti salų ir kalnų regionų apibrėžimai, siekiant geriau atspindėti šiuos geografinius ypatumus.

Rengiant ataskaitą, Regioninės politikos generalinio direktorato Geografinės informacijos sistemos komanda ataskaitai sudarė beveik tūkstantį žemėlapių, grafikų ir lentelių. Penktojoje sanglaudos ataskaitoje yra daugiau nei 200 žemėlapių, grafikų ir lentelių – daugiau nei bet kurioje ankstesnėje ataskaitoje.

Žemėlapių ir regionų tipologijos duomenis galima atsisiųsti iš https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/b35d4432-3434-496a-9726-641f55f8abaf/5CR_data_and_typologies.zip

Transporto duomenų žymėjimas žemėlapiuose, ryšių nustatymas

Siekiant įvertinti regionų prieigą prie keleivinių skrydžių, nepakanka vieno informacijos šaltinio. Pavyzdžiui, Briuselio regiono ribose nėra oro uosto, bet tai nereiškia, kad Briuselis neturi prieigos prie skrydžių. Siekiant įveikti šias administracines ribas ir apskaičiuoti realią prieigą prie skrydžių, panaudojome iš kiekvieno oro uosto išskrendančių lėktuvų skaičių, laiką, per kurį pasiekiami šie oro uostai, ir gyventojų pasiskirstymą regione.

DAUGIAU INFORMACIJOS

- Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Regions_of_Europe

- Penktoji sanglaudos ataskaita

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/index_lt.cfm

VIEŠOJI KONSULTACIJA DĖL PENKTOSIOS SANGLAUDOS ATASKAITOS

Lapkričio 9 d. patvirtinta Europos Komisijos Penktoji sanglaudos ataskaita parodė, kad nepaisant to, jog ES regionų nelygybė mažėja, vis dar susiduriama su dideliais ekonominiais skirtumais. Sanglaudos politika padėjo pagerinti ekonomines, socialines ir aplinkos sąlygas mūsų Sąjungoje, tačiau ateityje dar laukia daug rimtų darbų.

2007 m. patvirtinus ketvirtąją sanglaudos ataskaitą prasidėjo nuo 2013 m. įsigaliosiančios Europos sanglaudos politikos svarstymo laikotarpis. Tuo laikotarpiu buvo paskelbta išsamių politikos dokumentų, vertinimų ir tyrimų, taip pat surengta ne mažiau reikšmingų diskusijų, kuriose dalyvavo mokslininkai, politikai ir tarptautinės organizacijos.

Žvilgsnis atgal, žingsnis pirmyn

Penktosios sanglaudos ataskaitos išvadose pateikto apibendrinimo tikslas yra inicijuoti platesnes konsultacijas dėl Europos sanglaudos politikos ateities. Artimiausius kelis mėnesius Komisija surengs išsamias diskusijas su interesų grupėmis, siekdama sužinoti jų nuomones apie pasiūlymus, teikiamus po 2013 m. įsigaliosiančiai sanglaudos politikai.

Ateities formavimas

Paskelbus Penktąją sanglaudos ataskaitą, 2010 m. lapkričio 12 d. Komisija pradėjo viešosios konsultacijos procesą, kuris tęsis iki 2011 m. sausio 31 d. Remiantis interesų grupių nuomonėmis bus formuojama būsima politika ir – 2011 m. pirmoje pusėje – rengiami struktūrinių ir sanglaudos fondų įstatymų pasiūlymai laikotarpiui po 2013 m. Komisija tęs konsultacijas su interesų grupėmis dėl savo pasiūlymų 2011 m. sausio 31 ir vasario 1 d. Briuselyje vyksiančiame penktajame Sanglaudos forume.

Galutinį įstatymų pasiūlymų paketą, tarp jų bendrąjį reglamentą, taip pat Europos regioninės plėtros fondo, sanglaudos fondo ir Europos socialinio fondo reglamentus, Komisija turėtų patvirtinti 2011 m. antroje pusėje.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

Konsultavimasis su visuomene

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_lt.cfm

Svarbiausi klausimai ateičiai:

▶ **Kokią įtaką pasaulinė ekonomikos krizė turės viešosioms investicijoms ilgalaikėje perspektyvoje?**

▶ **Kokį poveikį ekonominis nuosmukis turės ES biudžeto po 2013 m. dydžiui ir struktūrai?**

PASITIKRINKITE ŽINIAS SANGLAUDOS VIKTORINOJE

- 1) Kurioje šalyje yra labiausiai klimato kaitos pažeidžiamas regionas?
- 2) Kuri Europos Sąjungos šalis laimingiausia?
- 3) Kurios šalies regionas yra konkurencingiausias?
- 4) Kurioje šalyje atsinaujinanti energija sudaro didžiausią suvartojamos energijos dalį?
- 5) Kurios šalies regione daugiausiai žmonių dalyvauja profesiniuose mokymuose?
- 6) Kurios šalies regionas turi prieigą prie didžiausio keleivinių skrydžių skaičiaus?
- 7) Kurioje šalyje yra regionas, pasižymintis mažiausiu kūdikių mirtingumu?
- 8) Kurios šalies regione mažiausias nedarbas?
- 9) Kurios šalies regione moterų nedarbo lygis yra panašiausias į vyrų nedarbo lygį?
- 10) Kurios šalies regione daugiausiai 30–34 metų amžiaus gyventojų turi aukštąjį išsilavinimą?

- 1) Ispanija, Estremadūros regionas (pažeidžiamumo dėl klimato kaitos indeksas – 100).
- 2) Danija (laimės indeksas – 8,3).
- 3) Daugiausiai taškų (100) surinko Utrechtas Nyderlanduose.
- 4) Švedija (43 %).
- 5) Danija, Kopenhaga (sostinės regionas – 39,1 %).
- 6) Jungtinės Karalystės Lutono regionas (3436 skrydžiai per dieną).
- 7) Suomija. Mažiausiai kūdikių miršta Alanduose (0).
- 8) Mažiausias nedarbo lygis (1,9 %) yra Prahoje, Čekijoje.
- 9) Suomija (0,2–1,4 procentinių punktų).
- 10) Danija, Kopenhaga (sostinės regionas – 58,6 %).

ATSAKYMAI

2011 M. DATOS	RENGINYS	VIETA
2010 m. lapkričio 12 d. – 2011 m. sausio 31 d.	Viešos konsultacijos dėl penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos išvadų http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_lt.cfm	Internetu
Sausio 31 – vasario 1 d.	Penktasis sanglaudos forumas	Briuselis (BE)
Kovo 16–18 d.	Sanglaudos politikos ateitis – Akademinė ir politinė diskusija (Regioninių tyrimų asociacija) http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/future.asp	Bledas (SI)
Kovo 21 d.	Inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros poveikio regionų ekonominei plėtrai konferencija http://www.jinnove.net/News/News/Lille-Innovation-Conference-LINC	Lilis (FR)
Kovo 31 – balandžio 1 d.	Vengrijos pirmininkavimas: konferencija dėl strategijos „Europa 2020“ ir sanglaudos politikos ateities	(HU)
Gegužės 2–3 d.	Vengrijos pirmininkavimas: aukšto lygio konferencija dėl miestų plėtros „Klimato kaitos ir miestų plėtros bei miestų demografijos ryšys“	(HU)
Gegužės 19–20 d.	Neoficialus ministrų susitikimas	(HU)
Birželio 23–24 d.	Konferencija „Regionų ekonominiai pokyčiai“ ir „RegioStars“ apdovanojimai http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Briuselis (BE)
Spalio 10–13 d.	Atvirų durų dienos http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm	Briuselis (BE)

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti mūsų „Inforegio“ interneto svetainės skyrelyje „Dienoraščio datos“ adresu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Vengrijos pirmininkavimo tinklalapis: www.eu2011.hu

Balandį pasirodysiančiame „Panoramos“ pavasario leidime bus nagrinėjama ES strategija Dunojaus regione.

Vasaros leidimas bus išleistas birželį ir skirtas transportui regioninėje politikoje. „Panorama“ laukia jūsų komentarų ir klausimų. Norėtume išgirsti apie jūsų patirtį.

Tad jei pageidaujate pasidalinti įdomiais su šiomis būsimumis žurnalo temomis susijusiais darbais, užduoti klausimų ar pareikšti savo nuomonę šiais ar kokiais nors kitais regioninės politikos aspektais, susisiekiite su mumis adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-036-LT-C

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2010
Cituoiant būtina nurodyti šaltinį.

Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas
Komunikacija, informacija ir ryšiai su trečiosiomis šalimis
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
El. paštas: regio-info@ec.europa.eu
Interneto svetainė: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

